

Jaarverslag NVKC 2010

Algemeen jaarverslag

Inleiding

Een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur van de NVKC in 2010 was de wettelijke erkenning van het beroep en de beroepsgroep. De gesprekken met het Ministerie van VWS hierover kregen een nieuwe dimensie naar aanleiding van een EU pilot inzake de EU richtlijn over de erkenning van beroepskwalificaties, waaruit blijkt dat de Nederlandse regelgeving op dit punt hiaten vertoont. Voor de NVKC betekende dit een hernieuwde oriëntatie en concentratie op de aanknopingspunten die Wet BIG in deze biedt. Het beroep van laboratoriumspecialist klinische chemie vertoont daar waar het gaat om de patiëntveiligheid een grote analogie met andere beroepsgroepen (laboratorium- en beeldvormende specialismen) die wel bij de wet geregeld zijn. Het Ministerie is echter van mening dat de systematiek van de wet niet toestaat deze analogie ook volledig toe te passen. Het bestuur tracht de dreigende impasse te doorbreken door ook andere partijen te betrekken bij dit indelingsprobleem. Dit proces was tot aan het eind van het verslagjaar nog volop aan de gang.

Overige beleidsthema's in 2010

Opleidingscapaciteit en Beroepsbelangen

Met als basis het onderzoek behoeftegeraming door Prismant, waaruit naar voren kwam dat er in de komende jaren veel meer kc's worden opgeleid, dan er op dit moment arbeidsplaatsen zijn in de laboratoria, is verschillende malen overleg gevoerd met het Capaciteitsorgaan over het advies over de instroom in de opleiding vanaf 2011. Al snel werd duidelijk dat VWS voor 2011 dezelfde instroomcijfers zou hanteren als voor 2010. Waarmee het probleem van de dreigende overcapaciteit alleen maar groter zou worden. In een brainstormbijeenkomst is vervolgens geïnventariseerd welke mogelijkheden gezien worden om mensen na de opleiding toch aan de slag te houden. De uitvoering van alle ideeën die dit heeft opgeleverd, is in handen gegeven van de Commissie Beroepsbelangen. Eind 2010 werd het definitieve advies van het Capaciteitsorgaan bekend; daarin is sprake van een forse krimp van opleidingsplaatsen vanaf 2012. Een werkgroep van OC, RC en VC zal zich over de consequenties hiervan buigen. Opvallend in het rapport is het beeld dat alle medisch specialistische beroepsgroepen in de afgelopen jaren een groei vertoonden, behalve de klinische

chemie. Geconstateerd werd dat er een herijking plaats moet vinden van de grondslag waarop de omvang van de klinisch chemische staf van een laboratorium is gebaseerd -juist en vooral vanwege de consultfunctie- en dat de bestaande richtlijn hierover uit 1995 dringend aan herziening toe is.

Opleiding, Onderwijs en Wetenschap

Opleiding nieuwe stijl

Vanaf 1 januari is de opleiding nieuwe stijl ingevoerd; 19 kcio's vormden de voorhoede. Tijdens de Voorjaarsledenvergadering werd de Opleidingscommissie officieel geïnstalleerd. Het curriculum voor de nieuwe opleiding vanaf het tweede jaar is verder ontwikkeld en was aan het einde van het verslagjaar vrijwel gereed. De Opleidingscommissie bericht hier meer in detail over.

Opleidingsfonds

Voor de toewijzing van opleidingsplaatsen 2011 ter financiering uit het opleidingsfonds, heeft de Registratie Commissie advies uitgebracht aan het bestuur. Het toewijzingsvoorstel vanuit de NVKC is door de minister overgenomen. Daarnaast heeft overleg plaatsgevonden met de andere β -beroepen en BOLS over mogelijke veranderingen in de systematiek van toewijzing in de toekomst.

Wetenschap

Dat de NVKC een wetenschappelijke vereniging is, straalt de bezoeker van www.nvkc.nl meteen tegemoet: daar worden steeds de laatste twee publicaties ingevoerd in de PPO database getoond. Deze staalkaart van klinisch chemisch onderzoek bevat nu ruim 40 goed gevulde onderzoekslijnen, meer dan 150 projecten en ruim 4000 publicaties en voordrachten. De Wetenschapscommissie bericht zelf over haar verdere hoogtepunten, zoals het voorjaarscongres.

Leerstoel

In 2010 heeft zich het benoemingstraject voor de leerstoel 'Economische aspecten van laboratoriumdiagnostiek' aan de TU Twente voltrokken. Begin januari 2011 is de benoeming bekend gemaakt.

Na- en bijscholing

In 2010 werden 3 drukbezochte eendaagse cursussen Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC's) georganiseerd. De Commissie bericht zelf over de onderwerpen en de deelnemers.

Kwaliteit

Het bestuur heeft de Commissie Kwaliteit verzocht om te komen tot flankerend beleid inzake de nieuwe ISO 15189 norm. Alsmede om te komen tot een set van essentiële richtlijnen voor de beroepsgroep. De Commissie is hier voortvarend mee aan de slag gegaan en komt hieronder met een eigen rapportage.

Benchmark

Nadat eind 2009 de individuele benchmarkrapportages waren opgeleverd, is een enquête gehouden onder de deelnemers. Daaruit bleek dat er wel wat zaken voor verbetering vatbaar bleken, waaronder eenduidigheid in vraagstelling en definities en de interface van de invulschermen. Hier moest aan gewerkt worden alvorens tot een volgende ronde kon worden overgegaan. De inspanningen om het eigenaarschap van het model en de data juridisch goed te borgen, zijn niet voor niets geweest. Hierdoor is voorkomen dat deze in de Prismant inboedel zijn terechtgekomen. Met het faillissement van Prismant moest echter eerst gezorgd worden voor een nieuwe samenwerkingspartner. Bij twee partijen is offerte opgevraagd en aan het eind van het jaar is hierin een keuze gemaakt.

PR en Communicatie

De publieksprijs Klinische Chemie 2010 werd uitgereikt aan het Atrium Medisch Centrum te Heerlen voor het project 'Reflecterend testen': een proactieve opstelling van het laboratorium richting de huisarts heeft een positieve invloed op het behandelingstraject. In opdracht van het bestuur heeft een stagiair onderzoek gedaan naar de impact van de Publieksprijs middels een online enquête en een groot aantal interviews. De conclusies en aanbevelingen zijn besproken met de jury. De Commissie PR bericht hierover.

Elab in EPD

Het Elektronische Patiëntendossier dat de gemoederen zo bezighoudt, heeft ook een laboratoriumcomponent: eLab. De Commissie AICT is daar nauw bij betrokken en rapporteert zelf.

Screening

De participatie van klinisch chemische laboratoria in de verschillende screeningsprogramma's die door het RIVM gecoördineerd worden, heeft een aantal malen onder druk gestaan. RIVM wilde aan de deelnemende laboratoria zekere eisen stellen die naar de mening van de NVKC afgevaardigden in de betreffende gremia niet gerechtvaardigd waren. Het bestuur heeft hen daarin zoveel mogelijk gesteund.

Code Goed gebruik

De voorgenomen herziening van de Code Goed gebruik van lichaamsmaterialen had naar de mening van de NVKC vertegenwoordiger in het Federa bestuur

dermate grote consequenties voor de 'core business' van laboratoria dat het bestuur in dringende bewoordingen zijn standpunt heeft ondersteund.

Internationaal

In oktober werd in Lissabon het eerste gezamenlijke EFCC-UEMS congres georganiseerd met een grote Nederlandse inbreng. Vanwege groot succes zal dit congres worden geprolonged; de NVKC opteert voor het jaar 2014. Voor verschillende werkgroepen en commissies van IFCC en EFCC heeft het bestuur kandidaten voorgedragen. Ook voor de IFCC Awards die in 2011 zullen worden uitgereikt heeft de NVKC drie kandidaten voorgedragen.

Samenwerking

FMLS

In 2010 zijn in FMLS verband zowel een management- als een kwaliteitscursus voor assistenten georganiseerd. De Commissie Opleiding organiseerde op 7 december een geanimeerd middagsymposium voor opleiders en assistenten onder het motto 'Samen werken aan samenwerken'. Er zijn inventariserende gesprekken gevoerd over een gezamenlijke centrale administratieve faciliteit. Na rijp beraad is besloten alsnog een vertegenwoordiger af te vaardigen naar de Gebruikersraad van de Raad voor Accreditatie.

VAL

De uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst met de VAL heeft in 2010 verder beslag gekregen door middel van participatie van laboratoriumartsen in diverse NVKC commissies. Een gezamenlijke werkgroep zal zich buigen over de besteding van SKMS-gelden. De besturen hebben twee maal gezamenlijk vergaderd en met de KNMG zijn gezamenlijke gesprekken gevoerd over de positie van de laboratoriumspecialisten klinische chemie ten opzichte van beide gremia.

KNMP/NVZA

Het samenwerkingsverband met KNMP en NVZA heeft een vierde en laatste rapportage opgeleverd, en wel over het thema zelftesten. Daarmee is de eerste ronde afgesloten en kan een volgende fase intreden, die van de implementatie. Hiermee is een begin gemaakt door een presentatie van de werkgroep glucosemeters op het najaarscongres van de KNMP. Het implementatietraject zal onder leiding van een gezamenlijke stuurgroep verder vorm krijgen.

Vereniging

Facts and figures

Aan het einde van het verslagjaar had de NVKC 705 leden: 263 geregistreerde klinisch chemici, 13 artsen klinische chemie, 79 klinisch chemici in opleiding, 145 gepensioneerde klinisch chemici en 4 ere-leden. Daarnaast waren er 148 'gewone' leden, 19 gepensioneerde leden, 4 studentleden en 30 bedrijfsleden. Veel meer dan het aantal leden zegt de activiteit van die leden iets over de dynamiek van de vereniging. De

NVVC telt 43 eigen commissies en werkgroepen en is daarnaast vertegenwoordigd in meer dan 100 externe/aanpalende organisaties. Zeker 75% van de registerleden is actief in minimaal 1 van deze gremia. Valt er ergens een plaats open of wordt er een nieuwe activiteit opgezet, dan hoeft er vrijwel nooit vergeefs een beroep op de leden te worden gedaan. Het is tevens beleid om waar dat mogelijk is de klinisch chemici in opleiding te laten participeren in commissies en werkgroepen. De onderlinge banden blijven versterkt binnen de 9 regio's die regelmatig bijeenkomen en eigen activiteiten ontplooiën.

Het bestuur onderkent het cruciale belang van actieve participatie van de leden en wil dit ook zoveel mogelijk stimuleren en faciliteren. De infrastructuur die het verenigingsbureau daarbij biedt, is daarvoor essentieel. Ter illustratie: in 2010 werd er gemiddeld meer dan 25 maal per maand op het bureau vergaderd en werden maandelijks ca. 10 telefonische vergaderingen gereserveerd. Het aantal emaillijsten waarmee commissies en leden onderling eenvoudig kunnen communiceren bedroeg 27 eind 2010.

Beleidscyclus

De in 2008 in gang gezette beleidscyclus, waarbij het meerjarenbeleidsplan 2009-2013 steeds per jaar wordt ingevuld door SMART geformuleerde jaarplannen van bestuur en commissies, werd in 2010 voortgezet. Het is verheugend te zien dat in 2010 alle commissies hun plannen hebben ingediend voor 2011. Op de najaarsledenvergadering werd het complete jaarplan inclusief de begroting met algemene stemmen aangenomen. Vanuit de commissies komen tevreden geluiden over deze werkwijze: het biedt houvast bij de uitvoering van plannen door het jaar heen en de rapportage hierover.

De mensen

Office manager Corry Swijnenburg is na een operationele ingreep in juli, gevolgd door een relatief korte re-integratieperiode weer volledig aan de slag gegaan maar blijft onder regelmatige controle staan. In de voorjaarsvergadering kozen de leden dr. Gabriëlle Ponjee als nieuw bestuurslid. Zij volgde dr. Warry van Gelder op als secretaris; die wegens drukke werkzaamheden deze taak niet langer op zich kon nemen. Hij werd herkozen als lid van het algemeen bestuur. Dr. Edward Sanders werd in het zonnetje gezet wegens zijn jarenlange inzet voor de automatisering van de ledenadministratie. In de najaarsledenvergadering werd penningmeester dr. Rein Hoedemakers voor een tweede termijn herkozen.

Voorjaarscongres

Voor de tweede maal werd het jaarlijkse voorjaarscongres in Veldhoven gehouden, met een recordaantal deelnemers van 251 deelnemers. Avondspreker drs. Andy Mosmans gaf de leden een kijkje in de wereld van 'branding': hoe een merk sterk in de markt te zetten is. Bij de Commissie PR ligt nu het initiatief om hier een vervolg aan te geven. Voorafgaand aan het Voorjaarscongres is met veel succes een symposium voor leidinggevende analisten over het thema 'Met lean naar team' georganiseerd. In totaal kwamen 155

hoofdanalisten naar Veldhoven. De formule waarmee dit thema belicht werd, sloeg goed aan en zal in 2011 herhaling krijgen. De Commissie KCio organiseerde de avond voor het congres een symposium voor opleiders dat hoog werd gewaardeerd. Dit zal in 2011 worden herhaald.

Lustrum

In 2012 bestaat de NVVC 65 jaar. Voor de invulling van dit 13^e lustrum is een commissie in het leven geroepen.

Jaarverslagen van de Commissies.

Opleidingscommissie

Met het aannemen van de nieuwe reglementen in december 2009 kon de opleiding nieuwe stijl per 1 januari 2010 ingang vinden. In januari vond een druk bezochte opleiderbijeenkomst plaats waarin een toelichting werd gegeven op het grote geheel, vragen werden beantwoord, het ePortfolio werd uitgelegd, mogelijke situaties waarvoor een KPB (Korte Praktijk Beoordeling) kan worden ingezet geïnventariseerd en kwaliteitscriteria voor de opleiding werden bediscussieerd.

Een oproep aan opleiders om zitting te nemen in een klankbordgroep leverde een 10-tal reacties; de eerste bijeenkomst vond plaats in maart.

Het ePortfolio werd in april gebruiksklaar opgeleverd compleet met handleiding en tijdens het voorjaarscongres was er een online demonstratie.

Onder grote tijdsdruk is een schema voor het theoretisch onderwijs voor het basisjaar opgesteld. De uitvoering is uitgebreid geëvalueerd.

Begin juni heeft een 30-tal kcio's nieuwe en oude stijl en een aantal opleiders deelgenomen aan het proeftentamen voor het basisjaar. Ook dit is door middel van een enquête geëvalueerd, waarna in november het officiële tentamen werd afgenomen.

In maart werd het curriculum voor de verdiepfase (jaar 2/3) vastgesteld en vrijgegeven. Op de ALV van april werden de leden van de Opleidingscommissie (tot dan i.o.) geïnstalleerd. In de eerste vergadering werden de taken verdeeld.

De activiteiten van de werkgroep TOTEM (Taskforce Opleidingsinstituut van de Toekomst En Meer) die zich bezighoudt met de kwaliteitseisen voor opleidingsinstituten vallen nu onder auspiciën van de commissie.

De werkgroepen voor de aandachtsgebieden hebben diverse concepten voor de keuzemodules en het fellowjaar ontwikkeld die aan het einde van het verslagjaar vrijwel gereed waren, inclusief de eisen te stellen aan de instituten die deze mogen verzorgen.

Registratie Commissie

De RC kwam dit verslagjaar 11 maal bijeen, waarvan 7 maal telefonisch. De Examencommissie (samengesteld uit een aantal leden van de RC) kwam 10 maal bijeen. Dr. R. Dinkelaar heeft de commissie verlaten. Per april is tot de commissie toegetreden dr. H.J. Adriaansen, als lid vanuit de VAL.

Register

Aan het eind van het verslagjaar waren er in totaal 263 registerleden. Van deze registerleden hebben er 15 de aantekening EMZ, 10 de aantekening Hematologie en 11 de aantekening Endocrinologie. In 2010 werden 16 nieuwe registerleden ingeschreven. Na het volgen van de opleiding in een aandachtsgebied werd 1 maal de aantekening EMZ, 2 maal de aantekening Endo bijgeschreven.

Herregistratie

Het aantal aangevraagde herregistraties in 2010 bedroeg 51. Een registerlid heeft afgezien van herregistratie.

EC4

Dit jaar is besloten dat de registerleden klinische chemie automatisch lid worden van de EC4. De koppeling wordt begin 2011 verwacht.

Opleiding

Instituten

Eind 2010 hadden 37 instituten opleidingsbevoegdheid, waarvan er 2 eveneens bevoegd waren tot opleiding in het aandachtsgebied EMZ en 5 in de Endocrinologie. Opleidingen in het aandachtsgebied Hematologie kregen gestalte via 'gelegenheidscombinaties' i.s.m. verschillende academische centra. 8 Instituten hadden tevens een AB-opleiding, waarvan 1 dubbele. In het verslagjaar is van 6 instituten de opleidingsbevoegdheid verlengd.

Kcio

Het totaal aantal klinisch chemici in opleiding bedroeg eind 2010 79. Er waren 12 registerleden in opleiding voor een aandachtsgebied. Voor 19 kcio's werden de opleidingsvoorwaarden vastgesteld; in het verslagjaar zijn 21 kcio's gestart met de opleiding. Er zijn 2 opleidingen in het aandachtsgebied Endocrinologie van start gegaan, 1 in het aandachtsgebied EMZ en 1 in de Hematologie.

De Commissie heeft de rapportages van 12 voortgangsgesprekken en 14 eindgesprekken, 5 eindoordeelen specialisaties behandeld. De Examencommissie heeft aan 14 kandidaten een getuigschrift uitgereikt.

Overig

Regulier overleg werd gevoerd met het bestuur en de VC. Met de VC/OC is eveneens vergaderd waarbij oriënterend werd gesproken o.a. over de vooropleiding en toetsing hiervan en een mogelijk basisberoep KC. Per 1 januari 2010 is de opleiding nieuwe stijl van start gegaan. In 2010 werd de invulling van de 21 opleidingsplaatsen via het Opleidingsfonds gefinancierd. Voor de invulling van het aandachtsgebied (4^e en 5^e jaar), wordt samen met de OC en VC bekeken wie welke invulling mag gaan doen.

Aan de voorjaarsledenvergadering is een aantal reglementswijzigingen voorgelegd.

Vanwege wijzigingen in het registratiereglement zijn de herregistratie-eisen eveneens veranderd, ingaande begin 2011.

Visitatiecommissie

In het verslagjaar heeft de commissie tien maal vergaderd, waarvan achtmaal telefonisch en tweemaal live. Dr. Marco Treskes verliet de commissie na 6 jaar lidmaatschap waarvan 4 jaar als voorzitter. Van hem is feestelijk afscheid genomen. Dr. Jody van den Ouweland neemt het voorzitterschap over. Dr. Rebecca Heiner-Fokkema is toegetreden tot de commissie.

Er werden 37 visitaties uitgevoerd. Het betrof 12 voortgangsgesprekken, 14 eindbeoordelingen, 5 eindbeoordelingen specialisaties en 6 instituutsvisitatie.

De VC heeft 2 maal overlegd met de Registratiecommissie, waarvan 1x gezamenlijk met de commissie KCio.

Nu de eerste opleidingen nieuwe stijl zijn gestart is er wederom extra aandacht besteed aan de veranderingen in de werkwijze van visiteren van instituten (m.n. eisen voor aanbieden van verdieping in de zgn. aandachtsgebieden) en personen (m.n. competentiegericht en gebruik van e-portfolio).

Tentamencommissie

In verband met de start van de opleiding nieuwe stijl heeft de Tentamencommissie in juni 2010 een proeftentamen voor het basisjaar gehouden. Hieraan hebben ca 30 kcio's en opleiders meegedaan. Na afloop is onder de deelnemers een enquête gehouden. De resultaten daarvan zijn meegenomen in het eerste officiële basistentamen dat in november plaatsvond. Op diezelfde dag vond het laatste plenaire tentamen Endocrinologie en EMZ plaats.

Commissie Accreditatie Nascholing

De Commissie heeft in 2010 167 accreditatieaanvragen beoordeeld. Aan de Registratiecommissie is verzocht een uitspraak te doen over accreditatie van gebruikerstrainingen door de industrie. De Registratiecommissie beschouwt gebruik en onderhoud van apparatuur niet als nascholing voor de klinisch chemicus.

Commissie Post Academisch Onderwijs Klinische Chemie (PAOKC)

Dit verslagjaar trad dr. Harm de Waard terug als kciolid van de commissie; hij is opgevolgd door dr. Isabelle Hubeek. Dr. de Waard zal per januari als regulier lid van de commissie zijn werk voortzetten. Het secretariaat is door dr. Micheal Fouraux overgenomen van dr. Hans Kemperman, die de commissie eveneens heeft verlaten. De commissie vergaderde vijf maal, waarvan 2 keer telefonisch. De cursussen die dit jaar werden georganiseerd waren: 'Bloedgassen' op 25 maart in Utrecht, 'Genoomdiagnostiek' op 1 juni in Utrecht en 'Rondom fertiliteit' op 21 oktober in Amsterdam. De Genoomdiagnostiek PAOKC is in samenwerking met de CMBD georganiseerd. De cursussen werden goed bezocht en de beoordeling door de deelnemers was positief. Interactieve onderdelen van cursussen scoorden zelfs goed tot zeer goed. De werkgroep implementatie CanMeds heeft in samenspraak met drs. Hans Duin in

2010 een cursus 'Motiverende communicatie met professionals' ontwikkeld. Deze cursus zal begin 2011 op drie plaatsen in het land worden gehouden. De werkgroep e-learning is in 2010 een aantal keer bij elkaar gekomen om te brainstormen over de aanpak van e-learning specifiek voor klinisch chemici (i.o.). Dit zal in 2011 verder worden vervolgd, waarbij nadrukkelijk samenwerking met de andere laboratoriumspecialisten wordt gezocht.

Concilium Clinicum Chemicum

Nieuwe ontwikkeling op het terrein van de laboratoriumorganisatie in Nederland

In 2010 heeft het CCC een aantal keren gesproken over nieuwe ontwikkelingen van organisatievormen binnen de Klinische Chemie in Nederland. Het betreft hier bijvoorbeeld Lab Zuid en Lab Midden Nederland. Het streven naar een reductie van de kosten is leidend en zorgt voor een grotere druk vanuit commerciële laboratoria om hun productie te vergroten en dus meer winsten te maken. Grote investeerders nemen commerciële laboratoria over en ook een groot ziekenhuis als in Aken doet het lab de deur uit. In de discussie wordt aangestipt dat we cijfers zouden moeten kunnen presenteren over het nut van goede labdiagnostiek, ook in het grotere geheel als DBC-pricing, snelle diagnostiek en daardoor kortere ligduur, etc. Het Concilium zou een plan moeten maken met een toekomstvisie van de Klinische Chemie in Nederland. Zo'n plan: "Business 2014" moet ontwikkeld worden, waarin we onze positie in de markt onderzoeken en duidelijk maken. Marketing is de makke, daar moeten we aan werken, lobbyen, etc. Het CCC spreekt af dit onderwerp met het bestuur te bespreken en in de volgende vergadering in maart 2011 hierop terug te komen.

Opleiding

In 2010 is de opleiding nieuwe stijl van start gegaan. Het CCC volgt de ontwikkelingen op de voet. Het CCC voorstel voor de organisatie van het theoretisch cursorisch onderwijs heeft heel wat stof doen opwarrelen. De te doceren stof moet aansluiten bij de tentamenstof. Het onderwijs is niet alleen van en door de academies, maar er is ook een rol voor de opleiders weggelegd. Afgesproken is om na een jaar te evalueren; er zal goed geluisterd moeten worden naar de klankbordgroepen en het commentaar uit de hoeken van de kcio's en de opleiders. De Opleidingscommissie neemt hierover de besluiten.

Er is een gesprek geweest met de industrie. Gesteld is dat vorming een verantwoordelijkheid is van de NVKC, er mag wel aanvulling komen vanuit de industrie. Het scholingsaanbod vanuit de industrie gaat een aanvullende rol krijgen in het onderwijsprogramma, maar het initiatief zal bij de NVKC blijven liggen.

Leerstoelen

Het CCC heeft het bestuur/Noyons stichting positief geadviseerd om mee te werken een de realisatie van

een nieuwe leerstoel in Universiteit Twente. De leerstoel zal zich bezig houden met het doceren en doen van onderzoek naar de doelmatigheid van labonderzoek. De wens is dat de nieuw te benoemen hoogleraar een 0,8 aanstelling heeft bij een ziekenhuis. Van binnen en buiten de vereniging hebben zich kandidaten gemeld. De selectiecommissie (waarvan prof. dr. Istvan Vermes en prof. dr. Jan Lindemans deel uitmaakten) heeft zijn voordracht in 2010 afgerond en de benoeming zal per 1 januari 2011 gerealiseerd worden. Deze benoeming zal naar verwachting ook resulteren in een significante bijdrage aan de in de eerste alinea genoemde discussie omtrent de marktpositie van de klinisch chemische laboratoria.

Het CCC constateert dat de opvolging van de huidige hoogleraren klinisch chemie zorgen baart. Eisen voor benoemingen zijn strenger geworden. We zijn als beroepsgroep achtergebleven, terwijl we wel op andere gebieden mee gegaan zijn met de ontwikkelingen. Hier ligt een taak voor de kroondocenten. Promovendi in opleiding nemen en voor b.v. VENI subsidie op te laten gaan. Algemeen: voorwaarden scheppen die de wetenschappelijke ontwikkeling mogelijk maken. 'Talent scouting' voor en tijdens de opleiding.

Huishoudelijk reglement

Het huishoudelijk reglement van het CCC heeft aanpassing. Bij 2 artikelen zijn kanttekeningen geplaatst vanwege een veranderde situatie rond de VAL. De positie van de voorzitters van de NVKC en VAL binnen het CCC is een punt van discussie. De voorzitter wordt gevraagd hierover met de besturen in overleg te treden.

Voorzitter

Met de wisseling van de wacht in Nijmegen ligt het in de rede dat prof. dr. Fred Sweep gevraagd wordt tot het CCC toe te treden met als gevolg dat er de voorzittersstoel vacant komt. Gezien de veranderingen die zich binnen ons vakgebied afspelen is het goed stil te staan bij het profiel van de voorzitter: opleiding; wetenschap, informeel overleg bij hoogleraarbenoemingen, etc. Prof. dr. Hans Willems en prof. dr. Rien Blankenstein worden gevraagd een kandidaat voorzitter voor te stellen. Er wordt verwacht dat in de vergadering van maart 2011 er een voorstel ligt.

Commissie PR en Communicatie en Webredactie

Online publieksvoorlichting

Publiekswebsite

Sinds de publiekswebsite www.uwbloedserieus.nl zelfstandig bereikbaar is (medio 2008), heeft een toenemend aantal bezoekers deze weten te vinden. In dat eerste jaar trok de site ruim 45.000 unieke bezoekers. Het jaar 2009 gaf een meer dan verdubbeling van dit aantal te zien: ruim 117.000. In 2010 waren dat er 172.000 oftewel 640 per dag. Sinds november van het verslagjaar ligt het bezoekersaantal op werkdagen aan het begin van de week structureel boven de 1000 per

dag. De site kent een pagerank van 4; een bovengemiddelde score (zie voor uitleg bij www.nvkc.nl).

De meest bezochte pagina betreft die van het 'aanvraagformulier'. Op deze pagina is het overzicht te vinden van de 200 meest aangevraagde laboratoriumonderzoeken en men kan erop klikken voor meer uitleg. Dezelfde informatie is ook te vinden op www.kiesbeter.nl en dit blijkt dan ook een belangrijke externe verwijzer te zijn: ruim 6 % van de bezoekers komt via de links van kiesbeter op onze site terecht. De meeste bezoekers komen echter via zoekmachines binnen (77%).

Met het RIVM loopt de afspraak dat er tot en met 2011 jaarlijks een update van de teksten op [kiesbeter](http://kiesbeter.nl) zal plaats vinden. In het najaar van 2010 zijn alle teksten wederom door andere koppels van klinisch chemici bekeken, waar nodig aangepast en door het bureau gereedgemaakt. Met name het toevoegen van referentiewaarden, waar mogelijk, kreeg extra aandacht. Medio oktober werd de revisieversie aan het RIVM opgeleverd. Het RIVM verzocht eind van het jaar om een hernieuwde offerte voor aanvullende testen in te zenden en deze is geaccepteerd. Er zijn 70 nieuwe testen geselecteerd, binnen de werkgroep Uwbloedserieus/Kiesbeter zijn waar nodig nieuwe koppels gevormd en de editor is in gereedheid gebracht. Vanaf januari 2011 start het schrijfproces.

Nadat het 4^e rapport uit het samenwerkingsverband KNMP/NVKC/NVZA -over zelftesten- werd opgeleverd, heeft de KNMP informatie over zelftesten opgenomen op www.apotheek.nl. Deze informatie is bewerkt door de webredactie en op www.uwbloedserieus.nl opgenomen onder het motto 'Eerste hulp bij zelftesten'. Het RIVM heeft hiervoor ook reeds interesse getoond.

Publieksvragen

Het aantal vragen dat de werkgroep Publieksvragen te beantwoorden kreeg, heeft zich gestabiliseerd tot ca 27 gemiddeld per week. Dit is goed te 'handelen' met het huidige dienstrooster, zeker sinds er een groepje kcio's onder begeleiding en op vrijwillige basis mee draait. Medio volgend jaar wordt het meedraaien hierin door de 4^e jaars kcio's nieuwe stijl een verplichting. De webmaster heeft speciaal hiervoor een 'concept-antwoordfunctie' gemaakt waardoor dit nu heel soepel verloopt. Het aantal leden dat vragen beantwoordt is uitgebreid mede doordat een aantal kcio's nadat zij hun opleiding hebben afgerond deel zijn blijven uitmaken van de werkgroep. De werkgroep PR KCio heeft een plan van aanpak gemaakt voor het ontwikkelen van een 'veelgestelde vragendatabase' waarmee eerder gegeven antwoorden op vaak voorkomende vragen kunnen worden ontsloten; dit zal in 2011 worden uitgewerkt.

Het project 'publieksvragen' is wederom voorgedragen voor de MC Communicatieprijs, maar helaas weer niet doorgedrongen tot de nominatieronde.

HON certificaat

Eind november is de redactie benaderd door de HON Foundation, een wereldwijde organisatie die gezondheidswebsites beoordeelt op een achttal criteria waaronder betrouwbaarheid en transparantie. Met het rea-

liseren van een beperkt aantal aanpassingen voldoet de site nu aan al deze criteria en op 9 december werd het HON certificaat daadwerkelijk verworven.

Voor het Voorjaarscongres 2011 is een abstract gemaakt over de online publieksvoorlichting; dit zal worden uitgebreid tot een short communication.

Website NVKC

Het aantal bezoekers op de verenigingswebsite www.nvkc.nl geeft ook een stijging te zien, niet zo spectaculair als bij de publiekssite maar van gemiddeld 420 per dag in 2009 naar 485 in 2010 is dit wel 15% meer. Het aantal unieke bezoekers is hier veel minder (36%); maar laat zich gemakkelijk verklaren door het feit dat het vooral leden zijn die op de site iets te zoeken hebben: vacatures, adressen, speciale bepalingen en documenten. De site heeft wel een page rank van 6; dat betekent dat er relatief veel door andere partijen naar wordt gelinkt. Ter illustratie: veelbezochte sites als Kiesbeter hebben een pagerank van 7. (Alleen giganten als Google en Microsoft scoren 10).

De WieDoetWat Database is dringend aan herziening en opschoning toe: er staan veel dezelfde bepalingen onder een andere naam in, er staan te veel routinebepalingen in die bijna elk laboratorium doet, invoering van bepalingen is gekoppeld aan een geregistreerd klinisch chemicus en niet aan het laboratorium en gegevens als prijs en doorlooptijd worden niet consequent vermeld. Achter de schermen is gewerkt aan een plan van aanpak voor een vernieuwde database; dit zal in 2011 zijn beslag krijgen.

In de weken voorafgaand aan de najaarsledenvergadering heeft een week lang een eenvoudige poll op de homepage gestaan, met elke dag een andere stelling betrekking hebbend op positionering van het vakgebied. Dit is een eenvoudige manier gebleken om snel de stemming onder de leden te peilen. Ook het fenomeen online enquête heeft zijn intrede gedaan, het gaat dan om uitgebreidere vragenlijsten. Zo zijn enquêtes uitgezet over tentaminering en theoretisch onderwijs nieuwe stijl, hematologie, consultregistratie, competentiegerichte nascholing en harmonisatie van referentiewaarden. Voor zowel polls als enquêtes wordt gebruik gemaakt van gratis online tools die eenvoudig door het bureau te hanteren zijn.

De perspagina in de rubriek 'Actueel' is opnieuw ingedeeld en er is een nieuwe rubriek 'audiovisuels' gemaakt naar aanleiding van een aantal optredens van leden in de media. Dit wordt zoveel mogelijk actueel gehouden.

Mailinglijsten

Begin 2010 kwam de mededeling van Surfnets dat men ging stoppen met de ondersteuning van Listserv, het systeem waar de NVKC tot nu toe gebruik van maakte voor de interne e-mailcommunicatie via NVKC-forum, Nieuwsflitsen, eNieuwsbrieven, commissie- en werkgroeplijsten (in totaal zo'n 20 verschillende). Een alternatief werd gezocht en gevonden in Mailman, een open source systeem dat beschikbaar bleek via de hosting provider. In de zomervakantieperiode

zijn alle bestaande lijsten naar dit nieuwe systeem overgezet. Het belangrijkste voordeel bleek dat alle lijsten nu de 'achternaam' @nvkc.nl kregen: wel zo goed voor de herkenbaarheid. Voor de rest was het even wennen, maar nu weten we al niet beter. De archieven van de oude maillijsten zijn echter nog niet geconverteerd.

PR voor het vakgebied

Publieksprijs

Op aanbeveling van de toenmalige jury is eind 2009 een stagiaire aangetrokken die de opdracht kreeg tot onderzoek naar de impact van de Publieksprijs Klinische Chemie. Door middel van een literatuurstudie, een online enquête en een groot aantal interviews heeft masterstudent Allard Markus een indrukwekkend rapport afgeleverd met een aantal concrete aanbevelingen. Het rapport is door het bestuur en de PR Commissie besproken met de jury van de prijs 2010. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een advies van de PR Commissie aan het bestuur dat is overgenomen. De lancering van de publieksprijs versie 1.2 zal plaatsvinden tijdens het Voorjaarscongres 2011.

De Publieksprijs 2010 werd met een neuslengte voor sprong gewonnen door het project 'Reflecterend testen' van het Atrium MC te Heerlen: Huisartsen stellen het op prijs wanneer het laboratorium op eigen initiatief extra testen en/ of commentaar toevoegt wanneer uitslagen van een patiënt daartoe aanleiding geven. In meer dan de helft van de gevallen bleek dit een positieve invloed op de behandeling en diagnostiek te hebben. Zoals sneller een diagnose kunnen stellen of uitsluiten, eerder doorverwijzen, aanpassing van medicatie: de patiënt is beter af en er worden kosten bespaard.

RRT

In 2009 hebben 3 NVKC-leden een mediatraining gevolgd: de voorzitter van de vereniging, de voorzitter van de Commissie PR en Communicatie en een centraal in het land werkende hoogleraar klinische chemie. Dit met het oog op het te woord staan van de pers in voorkomende gevallen. In 2010 is een factsheet ontwikkeld en is een SOP voor leden gemaakt. Dit zal begin 2011 zijn beslag krijgen.

Patiëntenverenigingen

Er is een plan van aanpak gemaakt om diensten aan te bieden aan de meest relevante patiëntenverenigingen. Voor het eerst dit jaar werden in de RAI de nationale patiëntendagen georganiseerd. De Commissie heeft dr. Ron van Schaik (farmacogenetica) en prof. Frits Muskiet (vitamine D) bereid gevonden aldaar een lezing te houden. Door gebrekkige externe organisatie en slechte marketing trok het evenement echter weinig bezoekers.

Branding

Het NVKC bestuur wilde haar ervaringen opgedaan tijdens de jaarlijkse Beleidsdag in 2009 graag delen met de leden en daarom werd Andy Mosmans van

bureau ARA uitgenodigd als avondspreker tijdens het Voorjaarscongres 2010. Hij kreeg een buitengewoon hoge waardering van de aanwezigen en het bestuur heeft de follow up van deze activiteit neergelegd bij de Commissie PR. De Commissie heeft een oriënterend vervolgesprek gevoerd, hetgeen resulteerde in een offerte. Dit thema wordt nader ingevuld in 2011.

Varia

Aan het bestuur is assistentie verleend bij het bekendmaken van de samenwerking VAL; dit heeft geresulteerd in een bericht in Medisch Contact.

De Commissie heeft assistentie verleend bij de interne introductie van de nieuwe HbA1c waarde.

Dr. Karen de Vooght is geportretteerd als KC-apotheker voor het blad Arts en Auto.

Commissie

In 2009 hebben dr. Eric Vermeer en dr. Paula. Engbers de Commissie verlaten. Dr. Martine Deckers is toegetreden.

Werkgroep PR KCio

Wikipedia

De werkgroep heeft zich ook dit jaar weer actief bezig gehouden met het opstellen, aanvullen dan wel corrigeren van teksten aangaande laboratorium diagnostiek op de online encyclopedie Wikipedia.

Eind 2010 zijn er door de werkgroep 196 van de 267 testen gecontroleerd. De werkzaamheden verlopen over het algemeen voorspoedig. Ondanks de ledenwisseling zijn er wederom 40 testen gecontroleerd. Een lastige eigenschap van het open forum is dat een ieder ander de teksten zonder medeweten van de schrijver kan aanpassen/veranderen. Op een aantal incidenten na lijkt dit niet op grote schaal te gebeuren bij de door de werkgroep gecontroleerde teksten.

Bij elke gecontroleerde test is een link geplaatst naar Kiesbeter.nl. Komend jaar zal getracht worden de resterende testen te reviseren waarna een voortdurende actie van reguliere controle voortgezet dient te worden.

Carrièrebeurs

Tijdens de nationale carrièrebeurs voor aankomend medici in de Domus Medica in Utrecht werd de stand druk bezocht. Hierbij werden twee kcio's vanuit de werkgroep PR versterkt door een lid van de commissie KCio. Naast het verstrekken van flyers, kon het aantal buizen in een bak geraden worden als publiekstrekker. Tevens kon deelgenomen worden aan een prijsvraag over laboratoriumdiagnostiek. Ruim 70 mensen hebben zich hiervoor gemeld.

Naast veel PR voor het vakgebied zelf is aan veel co-assistenten uitgelegd waarin de KC hem/haar kan bijstaan, iets dat door velen als 'eye-opener' werd ervaren.

Twee artsen kwamen gericht naar de stand voor specifieke vragen betreffende de opleiding tot KC en vijf co-assistenten hebben zich opgegeven voor een opleiding op een lokaal klinisch chemisch laboratorium.

Herstructurering publiekssite uwbloedserieus.nl

Aan het eind van 2010 is de werkgroep in opdracht van de PR commissie begonnen aan een project om de publiekssite Uwbloedserieus.nl te verbeteren. Met behulp van de vragen en antwoorden van voorgaande jaren zal getracht worden een structuur te ontwikkelen waardoor de website toegankelijker en overzichtelijker wordt voor de vragensteller. Tevens zal uit dezelfde gegevens een database gecreëerd worden die optimaal door de antwoorders te gebruiken is.

Werkgroep

Toegetreden zijn: dr. Judith Bons, dr. Ineke Dijkstra, dr. Ivon van der Linden, dr. Imke Munnix, en dr. Andrei Tintu. Vertrokken leden: dr. Martine Deckers, dr. Annemieke Heijboer en dr. Henk Russcher.

Dr. Erwin Kemna is gedurende het jaar voorzitter geweest en zal vanaf januari 2011 opgevolgd worden door dr. Andrei Tintu.

Commissie Kwaliteit

In het afgelopen jaar zijn er vier plenaire vergaderingen geweest waarvan vier telefonisch.

De verschillende werkgroepen die onder de commissie ressorteren hebben hun eigen vergaderfrequentie, maar rapporteren steeds plenair.

Werkgroep Nationale Referentie Intervallen

De werkgroep heeft zich ten doel gesteld om referentie intervallen landelijk te harmoniseren. De wijze waarop dit bereikt kan worden is reeds geformuleerd in een abstract ingediend voor het voorjaarscongres 2011. In samenwerking met de SKML zal de harmonisatie uitgewerkt worden. Daarnaast zal dit jaar middels een publicatie in een international tijdschrift de huidige stand van zaken in de Nederlandse laboratoria worden beschreven. Daartoe heeft de werkgroep een enquête uitgevoerd onder de laboratoria. Op deze wijze wordt inzichtelijk wat de bron is van de gehanteerde referentie intervallen en wat de spreiding is tussen de verschillende laboratoria. De werkgroep streeft ernaar om in 2011 een richtlijn te ontwikkelen ten aanzien van harmonisatie van de referentie intervallen. Mogelijk zal deze richtlijn op het najaarscongres geagendeerd worden.

Werkgroep Kwaliteitsvisitaties

Deze werkgroep heeft een tweeledige taakstelling:

- Het ontwikkelen van op de klinische chemie toegespitste vragenlijsten voor lokaal gebruik bij IFMS. Deze zijn in een aantal slagen gemaakt en in december aan de commissie ter goedkeuring aangeboden.
- Het ontwikkelen van een efficiënt systeem van kwaliteitsvisitaties die in combinatie met CCKL-audits kunnen worden afgenomen. De werkgroep heeft onderzocht welke aspecten op vakgroepniveau niet worden afgedekt via IFMS en CCKL audits. Op basis daarvan zijn eerste conceptvragenlijsten ontwikkeld. Onderzocht is of er een online faciliteit bestaat dat administratie en rapportage vereenvoudigt. Het ADAS systeem van het CBO lijkt hier

voor het meest in aanmerking te komen. Er is een eerste aanzet gemaakt tot een businessplan waarin de consequenties van een aantal keuzes in menskracht en financiën is doorgerekend. Begin 2011 zullen hier knopen in moeten worden doorgehakt.

Werkgroep Richtlijnen

De werkgroep heeft de vrijdagmiddagsessie op het Voorjaarscongres 2010 georganiseerd. De resultaten van deze sessie zijn vastgelegd in een artikel in het NTKC. De follow up werd gevormd door het werken aan een 'richtlijn voor het autoriseren van richtlijnen'. Deze wordt in april 2011 aan de leden voorgelegd. Daarnaast werd uitwerking gegeven aan de richtlijnen waar de leden de hoogste prioriteit aan gaven:

- a. Becomentariëren van uitslagen
 - b. Autorisatie van uitslagen
 - c. Bloedafname en pre-analyse
 - d. Anemieprotocol
 - e. Bloedglucosemeters
 - f. Kwaliteitscontrolebeleid
 - g. Validatie-verificatie van apparatuur en labtesten
- a t/m e zullen in 2011 aan de leden ter autorisatie worden voorgelegd.

ISO 15189

De vraag is gerezen of het met de komst van deze nieuwe ISO norm nog wel nodig was om ook een nieuwe praktijkrichtlijn te maken. Deze vraag is uitvoerig besproken binnen de commissie, met het bestuur en uiteindelijk neergelegd bij een overleg van voorzitters van commissies kwaliteit van een aantal laboratoriumspecialisten in het najaar. In 2011 zal hier verder over worden gesproken. .

Overige dossiers

Middels het invullen van een questionnaire is input in de IVD richtlijn geleverd, wegens uiteenlopende visies is nadien afstemming met IGZ gezocht waarbij NVKC inzichten zijn overgenomen

EFCC: aan de leden is het verzoek voorgelegd om de tekortkomingen in IVD annex 1 art 8 aan te leveren.

Externe contacten

De commissie kwaliteit werkt veelal via deelneming in andere gremia. Er was in 2010 via de leden participatie in: CCKL, SKML, NVML, NEN, CEN, PR, EFCC, IFCC, Klinische Chemometrie en CDT-CBR.

Commissie Audit Geschillen

De commissie heeft in het verslagjaar geen enkel geschil voorgelegd gekregen.

Commissie EMZ

De commissie heeft advies uitgebracht aan de opleidingscommissie van de NVKC voor het invullen van de modules EMZ. Tevens werd advies uitgebracht aan de commissie herstructurering opleiding van de VKGL. Deze commissie heeft inmiddels het opleidingsplan tot moleculair geneticus en cytogeneticus geherstructureerd. Dit plan wordt april 2011 van kracht. Het

nieuwe opleidingsplan tot klinisch biochemisch geneticus is inmiddels in een vergevorderd stadium, hierin is gekeken naar convergenties en gemeenschappelijke modules met de NVKC opleiding.

De commissie maakt zich zorgen over de toekomst van de opleiding tot klinisch chemicus EMZ. Over een aantal jaren zijn er nog maar een paar instituten bevoegd om klinisch chemici EMZ op te leiden. De commissie gaat hierover in gesprek met de beide verenigingen. Leden van de Cie EMZ zijn betrokken zowel bij de opleidingscommissie van de NVKC als van de VKGL.

De commissie heeft het ontbreken van de erkenning van de opleiding door NWO besproken (extensieregeling VENI, VIDI en VICI). Een gevolg hiervan is dat er minder tijd is voor het verkrijgen van een NWO beurs voor mensen die een opleiding KBG of KC hebben gevolgd. Er is hierover een brief verzonden naar het bestuur van de NVKC.

Een lid van de Cie EMZ heeft tevens zitting in de commissie opleidingen van de FMLS teneinde de samenwerkingsverbanden uit te breiden. In dit kader is er een symposium georganiseerd "Samen werken aan samenwerken", met als doel de verschillende laboratoriumspecialismen kennis te laten maken met elkaars vakgebied.

De commissie EMZ heeft de ontwikkelingen op het gebied van de financiering van genetisch onderzoek nauwgezet gevolgd en de achterban geïnformeerd. Zo is er een mogelijke nieuwe financiering op komst van de basis- en enzymdiagnostiek in de vorm van een DBC nieuwe stijl. Er is een commissie gevormd om hierover advies uit te brengen. We hebben prof. Ron Wevers verzocht om hierin zitting te hebben.

De commissie heeft de ontwikkelingen omtrent metabole ziekten en een elektronisch patiëntendossier besproken.

Dr. Bert Dorland heeft de commissie EMZ verlaten en is opgevolgd door dr. Dirk Lefeber.

Commissie Bedrijfsvoering

De Commissie kwam in 2010 vier keer bijeen. Ten behoeve van de beschrijving van laboratoriumactiviteiten binnen een DBC is een uniforme beschrijving van testen van belang. Binnen de Commissie AICT wordt, met SKML als de uitvoerende instantie, aan de Nederlandse versie gewerkt van de tabel Logical Observation Identifiers Names and Codes (LOINC). Vanuit de Commissie Bedrijfsvoering is er op aangedrongen om hierin ook een tariefveld op te nemen.

Onder de leden van de NVKC is vanuit de Commissie een elektronische enquête gehouden over de consultregistratie door de klinisch chemicus. Naast de primaire vraag of registratie plaats vindt werden vervolgvragen gesteld over de wijze van registratie (elektronisch dan wel op papier), de informatie die van een consult wordt vastgelegd en wensen voor eventuele uitbreiding. De resultaten zullen op het Voorjaarscongres 2011 van de NVKC worden gepresenteerd. De Commissie signaleert een toenemende behoefte om afspraken vast te leggen met betrekking tot analytische activiteiten buiten het laboratorium (point of care tes-

ting) en werk voor derden. Er is hiervoor een algemeen format opgesteld voor een service level agreement dat binnen de NVKC kiosk ter beschikking zal worden gesteld van de leden.

Alle veranderingen binnen het klinisch chemisch werkveld met betrekking tot de marktsituatie (samenwerkingsverbanden en concurrentie) alsmede de snelle technologische ontwikkelingen stellen hun eigen eisen aan de flexibele inzet van medewerkers. Vanuit de gedachtevorming binnen de Commissie Bedrijfsvoering zal het HRM beleid binnen het klinisch chemisch laboratorium op het Voorjaarssymposium voor leidinggevende analisten 2011 aandacht krijgen.

Commissie Beroepsbelangen

Ook dit jaar heeft de CBB weer geprobeerd om de starre houding van de NVZ te doorbreken aangaande de invoering van AMS voor klinisch Chemici. Helaas tot nu toe zonder resultaat.

Er is meegedacht om de instroom van klinisch chemici in opleiding te sturen. Dit aanleiding van het dreigende overschot aan jonge net afgestudeerde collega's.

Verder werden weer adviezen over salariering e.d. gegeven aan kcio's die inmiddels een baan hadden gevonden.

Wetenschapscommissie

In 2010 kwam de wetenschapscommissie vijfmaal in vergadering bijeen. In 2010 namen prof. dr. Carel Jakobs, dr. Hilde Dijkstra en dr. Frank van den Bergh afscheid na vele jaren van actieve betrokkenheid bij de commissie, en werd in dr. Renée Idema als nieuw lid verwelkomd. Vermeldenswaardig is het feit dat dr. Hilde Dijkstra maar liefst 10 jaar in de wetenschapscommissie heeft gezeten, waarvan 5 jaren als lid namens de kcio's en 4 als secretaris. In 2010 is de commissie door het NVKC Bestuur gevraagd de beoordeling van de Noyonsprojecten te verzorgen. Het grote aantal inzendingen bracht het nodige werk met zich mee. Om het gebruik en de meerwaarde van de PPO database onder de aandacht te brengen hebben we in 2010 een PPO voordracht op het voorjaarscongres geprogrammeerd.

Congressen en bijeenkomsten

Op 22 en 23 april werd in Conferentiecentrum Koningshof te Veldhoven het 63ste NVKC voorjaarscongres gehouden. De wetenschapscommissie verzorgde ook dit jaar het wetenschappelijke deel van het programma. De programmering van de donderdagochtend was er een met de nodige hindernissen. De vulkaanuitbarsting op IJsland gooide letterlijk roet in het eten en verhinderde de komst van de op dat moment in de USA verblijvende prof. M. Hofker (UMCM) die als aftrap de Noyonslezing (Metabool syndroom, een genetisch perspectief) zou houden. Gelukkig was prof. dr. Frits Muskiet (UMCG) bereid gevonden om in diens plaats de Noyonslezing te verzorgen getiteld "Metabool Syndroom, invloed van de omgeving". Ook

de tweede spreker (dr. J. Aerts (AMC), modulatie van insulinegevoeligheid) kon door omstandigheden geen acte de presence geven en noopte tot improvisatie van de organisatie. Het spontane aanbod van bestuurslid dr. Warry van Gelder om een verhaal over digitale morfologie te houden werd dan ook in grote dank aanvaard. De laatste ochtendlezing was van dr. Robert Slingerland (Isala klinieken, Zwolle) met als titel "HbA1c: nieuwe rapportage en achtergronden". Op de tweede dag van het congres was er aandacht voor één van de onderzoekslijnen uit de PPO database: "Asymmetrisch dimethylarginine (ADMA) en cardiovasculaire ziekten" door dr. T. Teerlink (VUMC). Hierop volgde een lezing namens de werkgroep tumormerkers: "Tumour markers in clinical practice - An overview" door dr. C. Sturgeon (Royal Infirmary of Edinburgh, Edinburgh, UK). Als laatste hield de winnaar van de wetenschapsprijs 2010, Dr. C. Korse (AVL/NKI Amsterdam) een voordracht getiteld "Chromogranin-A and N-terminal pro-brain natriuretic peptide: an excellent pair of biomarkers for diagnostics in patients with neuroendocrine tumor".

Daarnaast werd aandacht besteed aan de ingediende abstracts in de vorm van een plenaire posterpresentatie gevolgd door gelegenheid om posters te bezichtigen.

De abstracts werden dit jaar opnieuw in 3 categorieën ingedeeld, te weten analytisch, klinisch en bedrijfsvoering. Wederom werd gebruik gemaakt van de NVKC-website voor het elektronisch inzenden en beoordelen van de abstracts. Net als voorgaande jaren werden alle abstracts kritisch beoordeeld op minimale wetenschappelijke eisen van methodiek, studieopzet, concrete resultaten en getrokken conclusies. Dit leidde tot afwijzing van 2 van de 120 ingediende abstracts. Voor de categorie analytisch werden de meeste abstracts ingediend, namelijk 58 (48%). Voor de categorieën klinisch en bedrijfsvoering waren dit er respectievelijk 49 (41%) en 13 (11%). Aandacht voor de beste 15 posters werd verkregen door middel van 2 minuten voordrachten door de eerste auteur.

Tevens werd in het Julinumnummer van het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde een 20-tal short communications opgenomen die waren ingediend naar aanleiding van abstracts van het congres. Net als vorig jaar was de wetenschapscommissie betrokken bij het reviewproces ervan.

In navolging van twee jaar geleden werd het voorjaarscongres na afloop geëvalueerd in de vorm van een tevredenheidsenquête. De waardering voor de inhoud van het congres was positief (score 7.0), evenals die van de organisatie en accommodatie. De uitkomsten van de tevredenheidsenquête zullen worden meegenomen voor het programma voor 2011.

Commissies en Prijzen

In 2010 was de wetenschapscommissie wederom meerdere malen betrokken bij de voordracht van kandidaten voor verschillende commissies (met name van de IFCC) en prijzen. Voor de vijfde maal werd de Wetenschapsprijs Klinische Chemie uitgereikt. Deze prijs is bestemd voor de hoogst gewaardeerde

publicatie vanuit het wetenschapsdomein der Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde uit het jaar daaraan voorafgaand. De prijs viel dit jaar ten deel aan het Laboratorium van het Antonie Van Leeuwenhoek Ziekenhuis/Nederlands Kanker Instituut Amsterdam voor de publicatie: Korse CM, Taal BG, de Groot CA, Bakker RH, Bonfrer JM. Chromogranin-A and N-terminal pro-brain natriuretic peptide: an excellent pair of biomarkers for diagnostics in patients with neuroendocrine tumor. *J Clin Oncol* 2009 sep 10;27(26):4293-9. Tevens werden op het 63ste NVKC congres drie posterprijzen uitgereikt en wel aan H. de Wolf et al., "C2 Nijmegen: een nieuwe transferrinevariant" (categorie Analytisch), aan A. Mingels et al., "Extent of coronary atherosclerosis positively associated with hs-cTnT concentrations" (categorie Klinisch) en aan E. Lenters-Westra et al., "Six of Eight Hemoglobin A1c Point-of-Care Instruments Do Not Meet the General Accepted Analytical Performance Criteria" (categorie Bedrijfsvoering).

Werkgroep Klinische Chemometrie

De werkgroep Klinische Chemometrie van de Wetenschapscommissie heeft in 2010 vijf keer vergaderd. In 2010 is de kwaliteitsrondzending m.b.t. casuïstiek gecontinueerd. Tijdens het NVKC-voorjaarscongres is een bijdrage geleverd aan het vrijdagmiddagprogramma met als thema 'Richtlijnen'. De in 2005 geschreven aanbeveling 'autoriseren laboratoriumuitlagen' zal aangepast worden, opdat deze in 2011 als richtlijn ter accordering voorgelegd kan worden aan de beroepsgroep tijdens de algemene ledenvergadering. Anemieprotocollen zijn geïnventariseerd en hieruit zal getracht worden een nieuw uniform protocol te maken. Het valideren en controleren van grote analyzers volgens de 6-sigma metrics methodiek is nader uitgewerkt. Nagegaan wordt of dit kan leiden tot een aanbeveling/richtlijn.

Het effect van reflecterend testen werd gecontinueerd. LabRespond wordt als hulpmiddel hierbij ingezet. De ontwikkeling van een feedback programma is ingezet.

Dr. Etienne Michielsen is toegetreden tot de werkgroep vanuit de KCio's.

Werkgroep Tumormarkers

Centraal dit jaar stond de voorbereiding en uitvoering van het tumormarker symposium op 21 september 2010 met als thema: 'Voortschrijdende inzichten in het gebruik van tumormarkers bij solide tumoren'. Op dit symposium zijn de meest recente inzichten gepresenteerd over het gebruik van tumormarkers bij ovarium-, mamma-, prostaat- en coloncarcinoom. De belangstelling voor het symposium was hoog. Nieuw in de opzet deze keer was de inleiding door een Kcio per apart te bespreken onderwerp. Dit werd door zowel Kcio's als toehoorders als zeer positief ervaren.

Verder is de werkgroep betrokken bij het opstellen van de CBO-richtlijn niercelcarcinoom, de richtlijn 'Primaire tumor onbekend' en heeft commentaar geleverd

op de richtlijn 'Niet kleincellig longcarcinoom'. Verder is de werkgroep actief in de adviescommissie en werkgroep darmkankerscreening.

In 2010 heeft de werkgroep afscheid genomen van prof. dr. Rien Blankenstein, dr. Hans Bonfrer en dr. Chris Thomas. Bonfrer zal de werkgroep echter nog een tijdje blijven bijwonen omdat hij zich vanuit de werkgroep bezighoudt met de richtlijn 'Primaire tumor onbekend'. Thomas heeft aangegeven dat hij de werkgroep wil blijven ondersteunen, zij het in een minder actieve vorm.

De werkgroep Tumormarkers heeft zich versterkt met drie nieuwe leden: dr. Stephan Kamphuis, dr. Annemieke Heijboer en dr. Marieke Frasa (kcio). Dr. Anneke Muller Kobold heeft het voorzitterschap overgenomen van dr. Joke Boonstra.

Werkgroep CDT

Ook in 2010 bleef het effect van de NVKC Richtlijn CDT methoden (nov. 2008) aanhouden. Het aantal confirmatie verzoeken was beduidend lager dan in 2008. De publicatie van de Richtlijn van de Ned. Vereniging voor Psychiatrie "Diagnostiek van stoornissen in gebruik van alcohol in het kader van cbr-keuringen" is vertraagd en wordt pas begin 2011 verwacht. Dat betekende dat psychiaters en het CBR formeel nog niet gebonden zijn aan onze inzichten en soms te veel waarde toekennen aan de oude parameters gGT, ALAT en MCV of te weinig rekening houden met preanalyse factoren of meet-implicatie. Voorbeelden werden besproken tijdens de SKML meeting in Utrecht medio 2010.

Tijdens het voorjaarssymposium van de NVKC is als onderdeel van de bijeenkomst over Richtlijnen nogmaals gewezen op de noodzaak van het hanteren van de NVKC Richtlijn CDT methoden voor CBR keuringen, hetgeen breed door de leden gesteund werd.

De werkgroep is in 2010 twee maal bijeengekomen. De update van de NVKC Richtlijn en bespreking van nieuwe aanvragen voor het predikaat geschiktheid, werd uitgesteld naar de najaarsvergadering omdat er nieuwe bewijsstukken waren aangekondigd. In de najaarsvergadering zijn deze stukken in behandeling genomen, verwacht wordt een update voorjaar 2011 te kunnen presenteren.

In de najaarsvergadering werd afscheid genomen van dr. Maurits Pekelharing en dr. Marcel Janssen, als nieuwe leden zijn toegetreden dr. Edward Sanders, dr. Fey van der Dijs en dr. Ron Kusters.

Werkgroep Endocrinologie

Opmerking vooraf:

De leden van de werkgroep Endocrinologie vormen tevens het bestuur van de sectie Endocrinologie van de SKML en van de stichting LWBA. Aangezien de activiteiten van de werkgroep, sectie en de stichting vele raakvlakken en overlappen kent beschrijft dit verslag de activiteiten van de leden zonder deze toe te schrijven aan één van de genoemde onderdelen. Voor de duidelijkheid wordt daarom in de rest van het verslag gesproken van 'de commissie'.

Bestuurszaken

- Gedurende het verslag jaar heeft prof. Istvan Vermees zijn professionele klinisch chemische loopbaan beëindigd. Wel blijft hij voor de wetenschap behouden en zal naast zijn activiteiten in Hongarije ook regelmatig in Nederland in samenwerking met de TU Twente activiteiten ontplooiën. Ook heeft hij tijdens de vergadering in februari afscheid genomen als actief lid van de commissie.

Dr. F. de Jong heeft aan het eind van het jaar in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, afscheid genomen van de commissie. Hij zal op 28 januari 2011 zijn afscheidscollege geven. Voor zijn plaats in de commissie zal worden voorgedragen dr. Yolanda de Rijke (KC,endo), tevens uit het Erasmus MC te Rotterdam.

Gedurende het verslagjaar is zesmaal vergaderd. Eén keer betrof het een gecombineerde vergadering van sectie- en stichtingsbestuur (februari 2010) en één keer werd deze ingevuld met de traditionele jaarlijkse plenaire thema bijeenkomst in december (zie verder in dit verslag). De geplande vergadering van mei kwam te vervallen door een te beperkte beschikbaarheid van commissie leden.

Commissielid prof. Fred Sweep zal prof. Hans Willems opvolgen als voorzitter van het SKML bestuur. Hij blijft commissielid.

Kwaliteit

- Wederom zijn onder auspiciën van de commissie een 6-tal externe QC rondes verzorgd. De rondes bestonden weer uit 4 monsters: 2 voor de 'reguliere' bindingsassay's en 2 voor de tumormerkstoffen. De toevoegingen en bereiding werden verricht door het laboratorium van het Atrium in Heerlen. De toevoegingen voor de tumormerkers worden gemaakt in het LUMC. De gegevens werden verwerkt door de SKML.

De resultaten van de rondzendingen werden besproken: Ronde 1, vergadering maart; Ronde 2, vergadering Juli; Ronde 3 en 4, vergadering september; Ronde 5 vergadering november. Ronde 6 zal besproken worden in de eerste vergadering van 2011.

In 2010 is een begin gemaakt met het verplaatsen van de monsterbereiding. Reeds jaren werd deze activiteit verricht in het AtriumMC te Heerlen. Om de relatie tussen de productie site en de commissie te verstevigen, is besloten de productie te verhuizen naar het lab van het Maastrichtse Universitair Medisch Centrum (dr. Paul Menheere).

- De voorraad hGH harmonisatiemonster is conform de verwachting begin 2010 uitgeput. Eind 2009 werd met de voorbereidingen begonnen om een nieuwe batch harmonisatiemonster te maken. Er was geen METC toestemming nodig. Helaas bleek de logistiek lastiger dan gedacht. Dit heeft in november er toe geleid dat besloten is aan te haken bij een ander project waar vrijwilligers naast cardio-training ook een krachttraining ondergaan. Hier is echter wel toestemming van de METC voor nodig. De eerste vrijwilligers staan gepland voor december 2010/januari 2011. Na de bloedverzameling,

bewerking en tweelingstudie, zal de nieuwe batch gereed zijn om uitgegeven te worden. De verwachting is dat dit medio mei 2011 zal zijn. Tot die tijd worden de labs gevraagd hun harmonisatie factor ongewijzigd te gebruiken.

- De internationale prolactine standaard bleek niet commuteerbaar. Mogelijk zal de nieuwe batch hGH harmonisatiemonster ook geschikt zijn voor prolactine harmonisatie. Dit zal bij de evaluatie meegenomen worden.
- In het verslagjaar is verder gewerkt aan de IGF1 referentiewaarden voor alle leeftijden. Een welkome aanvulling is een project in Nijmegen waar IGF1 in 3000 monsters van personen tussen 18 en 70 jaar gemeten worden. Samen met ongeveer 800 kindermonters uit het Erasmus Rotterdam kunnen hiervan referentiewaarden worden berekend over het gehele leeftijdsgebied.
- De PTH harmonisatie als geïnitieerd door nefrologen in Alkmaar wordt op verzoek van de sectie ondergebracht bij de SKML.
- Wederom zijn door het referentielab van Thienpont onze ronde monsters voor een aantal analytes gemeten (Oestradiol, Progesteron, Testosteron, Cortisol, Totaal T4, Totaal T3, 25OHVitD3, Vrij T4).
- De IGF1 variabiliteit werd binnen het bestuur nader geanalyseerd op basis van de ruwe data.
- De humane Immunologie is per 1/1/2011 gestopt met de rondzending Combi Immunologie (HCG, AFP en PSA). De commissie stuurt de deelnemers die niet ook aan onze rondzending meedoen een brief met een aanbod.
- Er is een 25(OH)vitD3 standaardisatie commissie in het leven geroepen bestaande uit Wielders, Kema, Menheere, Blankenstein, Sweep en van den Ouweland.

Overige zaken

Gedurende het verslagjaar heeft de commissie op verschillende momenten input gegeven voor de endomodules in het nieuwe opleidingscurriculum. Namens de onderwijscommissie heeft dr. Yolanda de Rijke de gesprekken hierover met de commissie gevoerd.

De landelijke bijeenkomst op 15 december stond in het teken van obesitas. Er was sprake van een ruime opkomst. Accreditatie punten bij zowel NVKC als NVML zijn aangevraagd en toegekend.

Het initiatief van de commissie om te komen tot een boekje 'Endocrinologische Laboratoriumdiagnostiek' heeft ook in 2010 de nodige inspanning gevraagd. De afbeeldingen voldeden niet aan de gewenste kwaliteit en zijn waar nodig vervangen. De drukproeven zijn bekeken. De verwachting is dat het boekje het levenslicht zal zien in 2011.

De commissie heeft op 22 juli uitgebreid gesproken in een aangename sfeer met de directeur van de SKML dr. Rob Jansen. Onder andere is gesproken over standaardisatie en format van rapportage. Daar is ook de 'Lentjesplot' genoemd als universeel toepasbare rapportage tool. In 2010 is weer een examen endocrinologie (oude stijl) afgenomen bij de klinisch chemici io. Deze activiteit is wederom getrokken door Endert aangevuld met Lentjes, De Rijke, Bakker en Wolhuis.

Op verzoek van de SKML heeft de commissie te kennen gegeven geen gebruik te maken van het aanbod om financiële reserveringen te doen voor onvoorziene personeelskosten.

Op 28 september is namens de commissie door de special interest group (SIG) massaspectrometrie, het minisymposium LC-MS(MS) in het klinisch chemisch lab georganiseerd (Kema, Endert, vd Ouweland en Ackermans). Deze activiteit vond plaats in het Geldmuseum te Utrecht.

De contributie voor 2011 zal worden verhoogd om de balans in de begroting voor 2011 op 0 uit te laten komen.

Commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie

De commissie Automatisering, Informatisering en Communicatie Technologie (AICT) heeft in het verslagjaar (oktober 2009 tot november 2010) zes keer vergaderd. De vergadering van juni was in het Universitair Ziekenhuis van Antwerpen bij prof. dr. Viviane van Hoof. Aansluitend aan deze vergadering was er een rondleiding op het laboratorium van deze locatie. De samenstelling van de commissie is veranderd in het verslagjaar. In de vergadering van 12 Mei 2010 is afscheid genomen van dr. John Souverijn en drs. Gert Jan Haan. Het bestuur van de NVKC heeft het lidmaatschap van de commissie van dr. S. Thijsen en dr. Frans van der Horst goedgekeurd.

De leden Bakkeren, Steigstra, Thijsen en Dols nemen deel aan de semantische werkgroepen. In deze werkgroepen wordt het gebruik van LOINC om de bepalingen te coderen besproken en SNOMED CT om bijvoorbeeld aanvraagredenen en of herkomst van het materiaal te coderen.

De geplande Proof of Concept van het e-Lab project wordt uitgesteld van midden 2010 naar midden 2011. De deelnemers zijn wel bekend: Saltro samen met het Laboratorium Microbiologie van het UMCU. In deze regio's zullen huisartsen en apothekers aan de uitvoering van de test meewerken.

De werkzaamheden van de semantische werkgroepen maakt duidelijk dat er een Nederlandse subset van LOINC gemaakt moet worden voor naar schatting 3000 bepalingen om het hele werkveld in Nederland te dekken. Andere commissies willen ook LOINC gaan gebruiken om bijvoorbeeld de tarieven vast te leggen. Bakkeren heeft tijdens de voorjaarsvergadering namens de commissie een presentatie gegeven over het project Eenheid van Taal. Daarbij heeft hij duidelijk gemaakt dat de codeerklus omvangrijk is en dat het noodzakelijk is specialisten laboratoriumgeneeskunde aan dit project deelnemen om te voorkomen dat het resultaat niet aan het beoogde resultaat heeft. Via de codering leg je vast welke resultaten onderling zodanig overeenkomen dat ze ook zonder gevaar door elkaar gebruikt kunnen worden en aan de andere kant ook duidelijk te maken dat resultaten van een aantal gebruikte laboratoriumbepalingen onderling niet verwisselbaar vaak door verschillende grote van het resultaat en in andere gevallen door andere interferenties. Daarbij is het belangrijk dat we ons realiseren dat

de gebruikers van onze gegevens ook helder hebben waarom resultaten wel onderling verwisselbaar zijn of dat volstrekt niet zijn.

De commissie heeft besloten haar voor 2010 geplande symposium een jaar uit te stellen. Het onderwerp voor dat symposium is het elektronisch patiëntdossier. De Nederlandse politieke situatie veroorzaakte zoveel onduidelijkheid dat het niet meer opportuun was het onderwerp in het najaar 2010 te behandelen.

Historische Commissie

Dit jaar werd goedkeuring verkregen voor de registratie op de website van de NVKC van apparatuur, boeken en documenten op het gebied van de klinische chemie, in beheer van de historische commissie.

De commissie heeft ook ziekenhuislaboratoria gepolst over evt bij hen aanwezige historische apparatuur, zodat ook deze apparatuur centraal geregistreerd kan worden. Een gedeelte van de collectie apparatuur bevindt zich nu in Oosterhout, en een gedeelte in Museum Boerhaave. De commissie streeft ernaar haar bijdrage te leveren aan een volledige collectie van apparatuur gebruikt in klinisch chemische en hematologische laboratoria in Museum Boerhaave.

Voor de boekenverzameling is door de vereniging een afsluitbare kast aangeschaft in de grote vergaderzaal van het NVKC kantoor, waarin de Nederlandstalige boeken en de veelgebruikte anderstalige boeken zullen worden bewaard.

Punten van overleg in het afgelopen jaar waren voorts:

- geschiedschrijving van de ontwikkeling van apparatuur,
- de leemten die dreigen te ontstaan in de archieven van bestuur en commissies ten gevolge van de overgang van papieren verslaglegging naar vastlegging op elektronische dragers die niet tijdsbestendig zijn
- eventuele bijdrage van de commissie aan het lustrium van de vereniging in 2012.

Commissie Moleculair Biologische Diagnostiek (CMBD)

Op dinsdag 1 juni vond de PAOKC-cursus 'Genoomdiagnostiek' plaats. Sprekers uit vele disciplines gaven een overzicht van de ontwikkelingen en toepassingen van de kennis van het humane genoom. Met John van den Heuvel, misdaadjournalist, als laatste spreker werd de dag passend en geanimeerd afgesloten. Deze goed bezochte bijeenkomst, georganiseerd door de VKGL (Vereniging Klinisch Genetische Laboratoriumdiagnostiek), CMBD en PAOKC commissie, is het resultaat van een vruchtbare samenwerking tussen beide verenigingen. In het najaar vond de CMBD themaochtend 'Moleculair Biologische Ontwikkelingen binnen de NVKC' plaats met een selectie van moleculair biologisch georiënteerde posters van het Voorjaarscongres. Traditiegetrouw zijn door de Ziekenhuisgroep Twente de resultaten van de kwaliteitsrondezingen voor de SKML gepresenteerd. Daarbij heeft dr. Jan Dannen-

berg, na jarenlange presentatie, het stokje overgedragen aan dr. Harry Eidhof. Vanwege ernstige ziekte is voorzitter dr. Janke Prins in 2010 afgetreden als voorzitter en heeft de CMBD verlaten. Dr. Ron van Schaik heeft in eerste instantie als waarnemend voorzitter, en later als voorzitter van de CMBD opgetreden.

Commissie Buitenland

Deze Commissie bestaat uit leden die op structurele basis actief zijn in internationale gremia. Eens per jaar vindt uitwisseling en afstemming plaats. Ondersteuning is verleend bij het eerste EFCC-UEMS congres dat in oktober in Lissabon plaatsvond.

Redactiecommissie NTKC

Het Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskunde is in 2010 viermaal verschenen. Het januarinummer had als thema 'tumormarkers'. Traditiegetrouw bevatte het aprilnummer de abstracts voor het Voorjaarscongres en het jaarverslag van de NVKC. Het julinummer werd voor het grootste gedeelte gevuld door de 'short communications' vanuit het Voorjaarscongres. In oktober verscheen het nummer met o.a. de publicaties der leden en de tentamens.

Dankzij de inspanningen van het bureau inzake advertentieacquisitie kan het Tijdschrift al enkele jaren kostenneutraal worden uitgebracht.

Drs Willem van Helden beëindigde zijn werkzaamheden als eindredacteur. Precies 10 jaar zorgde hij er voor dat elk nummer puntgaaf van de pers rolde.

Commissie Klinisch Chemici in opleiding

Doelstelling

Belangenbehartiging van de klinisch chemicus in opleiding staat centraal. De commissie richt zich op goede communicatie, informatie en activiteiten voor en door kcio's, welke bijdragen aan een vruchtbaar opleidingstraject. Er wordt veel aandacht besteed aan een actieve participatie van de kcio binnen onze beroepsvereniging. Ontwikkelingen die de opleiding aangaan worden in goed overleg met de betrokken commissies, zoals o.a. de opleidingscommissie en tentamencommissie besproken en geëvalueerd.

Ontwikkelingen 2010

Voortbouwend op de speerpunten uit 2009 is het onderwerp 'opleidingscapaciteit' in verschillende overlegvormen ter discussie gebracht waarbij concreet gewezen werd op het grote overschot aan klinisch chemici dat gaat ontstaan. Op basis van het rapport 'Ingrediënten voor de behoefteeraming klinisch chemici 2009 – 2020' heeft de commissie een nieuwsbrief naar alle leden van de NVKC gestuurd waarin dit overschot in staafdiagrammen werd gepresenteerd. Voorts is op de voorjaars ALV van de NVKC besloten een taskforce werkgelegenheid op te richten. Deze taskforce bestond uit zowel kc's als kcio's met een afvaardiging uit de KCio commissie. Uit de brainstorm sessie van deze taskforce zijn een aantal ideeën samengevat

en doorgespeeld aan de commissie beroepsbelangen (CBB). Op de najaars ALV heeft het NVKC bestuur na peiling onder de leden een positie voor een kcio in de CBB toegezegd zodat er gezamenlijk gewerkt kan worden aan een oplossing.

De opleiding nieuwe stijl is in 2010 vol van start gegaan. De commissie heeft naar aanleiding van vragen vanuit de kcio's overleg gehad met de opleidingscommissie en input geleverd voor 2011. Op de ALV's is extra aandacht besteed aan nieuwe onderwerpen zoals het e-portfolio en de opzet van de tentamens.

In 2010 is het vernieuwende idee gerealiseerd om een casuïstiek avond te organiseren voor kcio's en opleiders (en geïnteresseerden) op de avond voorafgaand aan het NVKC voorjaarscongres. Hierbij is de KCio ALV aan het eind van de middag gepland met een hapje en een drankje waarna het avond symposium van start ging. Onder het motto 'Casuïstiek tussen lab en kliniek' voerden dr. Marco Treskes en prof. dr. P.C. Huijgens de zaal mee in een gevarieerd interactief aanbod aan leerzame 'problemen'. Deze opzet is enthousiast ontvangen met een grote opkomst en zal in 2011 zeker worden gecontinueerd.

Activiteiten 2010

Het jaar begon met een kick-off bijeenkomst waarin de tentamens van november 2009 werden nabesproken en een start werd gemaakt met endocrinologie & erfelijke metabole ziekten 2010 (oude stijl) en het basisjaar 2010, nieuwe stijl. Het informeren van de mensen in opleiding vond plaats door het organiseren van een voorjaars en een najaars ALV, een tweetal nieuwsbrieven en meerdere info-mails vanuit de secretaris. De najaars ALV werd dit jaar in het UMCU georganiseerd en gevolgd door een FMLS symposium, 'samen werken aan samenwerken'. Daar wist o.a. gastspreker prof. dr. Ir. Iteke Weeda de deelnemende specialisten nader tot elkaar te brengen. In het kader van de opleiding en in samenspraak met de industrie zijn er een tweetal cursussen in het buitenland aangeboden: cursus endocrinologie voor de 2de en 3de jaars KCio in Wales en de cursus bloedgasen in Sudbury voor de 1ste jaar KCio.

Halverwege het jaar vond er een bestuurswisseling plaats. Dr. Karin Nabbe (voorzitter), dr. Marieke Levitus (secretaris) en dr. Jelmer van Zanden zaten in de afrondende fase van hun opleiding en zijn uit de commissie getreden. De commissie is weer versterkt door toetreding van dr. Marloes van Zwam en dr. Miranda van Dijk-van Berkel. Verder bestond de commissie uit dr. Mario Vogt, dr. Leonie Boven, dr. Jacoline Brinkman (nieuwe secretaris) en dr. Raoul Oude Engberink (nieuwe voorzitter). Aan het begin van de zomer werden de onderlinge sociale contacten weer aangehaald met een potje outdoor lasergaming en BBQ.

Vooruitblik

Eind 2010 heeft de commissie zich weer een middag teruggetrokken op de hei en een werkplan 2011 opgesteld. De focus ligt op (1) contactmomenten met het NVKC bestuur, (2) transparantie opleidingscapaciteit en (3) vinger aan de pols bij de opleiding nieuwe stijl.

Werkgroep Semen (gemeenschappelijke werkgroep van NVKC en KLEM)

Inleiding

Sinds 2003 is de Werkgroep Semen actief als een gezamenlijke werkgroep van de NVKC en KLEM. De werkgroep heeft als aandachtsgebied 'onderzoek, bewerking en cryopreservatie van semen', waarbij met name de laboratoriumaspecten aan de orde komen. De doelen zijn:

- Standaardisatie middels richtlijn- en protocolontwikkeling
- Professionele afstemming van vakgebied en werkzaamheden, bijv. middels symposia en trainingen
- Kwaliteitsbewaking
- Onderhouden van contacten over het vakgebied met onder meer laboratoriumprofessionals, CCKL, behandelaars, beleidsmakers in de gezondheidszorg, media en leken.

Standaardisatie semenanalyse

Na jarenlang overleg is in 2010 het 'landelijk protocol vasectomie controle' geaccordeerd door werkgroep, NVKC en KLEM. Feitelijk is dit protocol een eerste stap in de standaardisatie van de uitvoering van de semenanalyse in Nederland. Het doel van dit protocol is een afspraak om maximaal 100.000 zaadcellen per milliliter betrouwbaar te kunnen meten, iets wat met standaard procedures niet mogelijk is. De afkapwaarde van 100.000/ml is afkomstig uit de eerder verschenen NVU richtlijn 'vasectomie' (www.nvu.nl). Het protocol kent een aantal beperkingen: 1) de afwezigheid van motiele zaadcellen kan niet met een betrouwbare methode worden aangetoond, 2) het protocol voorziet niet in geval van verhoogde viscositeit van het semen en 3) het protocol heeft geen oplossing voor semen monsters die niet homogeen zijn. Leden van de werkgroep hebben onderzoek gedaan naar het verminderen van de viscositeit van semen met chymotrypsine om zodoende een betrouwbaarder resultaat te kunnen krijgen bij deze bepaling. De resultaten werden in 2010 gepubliceerd¹. Ook probeerde de werkgroep een geschikte telkamer te vinden om de concentratiebepaling na vasectomie te vereenvoudigen. Tot nu toe werd in alle commercieel verkrijgbare kamers echter een discrepantie gemeten met de improved Neubauer. Het onderzoek wordt voortgezet in 2011.

De komende periode wil de werkgroep een uitspraak gaan doen over de morfologie bepaling. Onder meer door onderzoek zal getracht worden inzicht te krijgen hoe de bepaling het beste kan worden uitgevoerd en in hoeverre deze te standaardiseren is.

Richtlijnen

Het landelijk protocol voor IUI werd vanuit de werkgroep herzien en als derde versie, na goedkeuring door KLEM en NVKC, gepubliceerd op de websites. De

1 C. Beijer, A.J.van der Plas en A. Wetzels. Het effect van chymotrypsine op de viscositeit van semen en de motiliteit van zaadcellen. Ned Tijdschr Klin Chem Labgeneesk 2010; 35: 170-172

belangrijkste wijzigingen betreffen opmerkingen die IGZ maakte tijdens de inspecties van IUI laboratoria. Het landelijk protocol voor de spermabank is voor wat betreft de lay out in overeenstemming gebracht met de 4e versie van de CCKL-praktijkrichtlijn, zodat het voor de gebruiker en de auditoren eenvoudiger is om te bepalen welke paragraaf van de semenbankrichtlijn behoort bij het corresponderende hoofdstuk van de CCKL-praktijkrichtlijn. Verder zijn doublures van eisen die reeds in de CCKL-praktijkrichtlijn stonden vermeld verwijderd. Naar aanleiding van een aantal audits die door CCKL zijn verricht, bestond er behoefte de competenties van de voor het laboratoriumdeel van de semenbank professioneel eindverantwoordelijke anders te omschrijven. Hierbij speelt in mindere mate het lidmaatschap van een wetenschappelijke vereniging een rol maar in belangrijkere mate kennis en kunde. Tenslotte is ervoor gekozen om dit document niet langer een protocol te noemen (een protocol geeft voorschriften) maar een richtlijn (met toetsbare eisen).

KLEM richtlijnen: In werkgroepvergaderingen is diverse malen gesproken over richtlijnen die de KLEM t.b.v. haar leden heeft opgesteld. Het betreft hier de uitwerking van diverse EU-richtlijnen op het gebied van vruchtbaarheidsbehandelingen, zoals ook vastgelegd in de Wet Veiligheid en Kwaliteit Lichaamsmateriaal (WVKL). De KLEM-richtlijnen behelzen luchtkwaliteit, medische hulpmiddelen en TRIP-meldingen. Aspecten hiervan zijn ook van belang voor laboratoria waar semenbewerking t.b.v. IUI wordt uitgevoerd.

In 2010 is de 'Netwerkrichtlijn Subfertiliteit' vrijwel gereed gekomen. Deze richtlijn bevat ook een onderdeel over semenanalyse. De inhoud hiervan werd ongevraagd van commentaar voorzien door de werkgroep semen. Het commentaar werd besproken in de KLEM ALV en daarna teruggekoppeld naar de richtlijncommissie. Het belangrijkste commentaar behelst de relatie met de nieuwe WHO (2010) manual; ten tijde van het opstellen van de richtlijn was deze nog niet beschikbaar. Nieuwe verwijzingen zijn inmiddels opgenomen. Naar verwachting zal de richtlijn begin 2011 definitief worden.

WHO manual 2010: De werkgroep heeft kennis genomen van de nieuwste versie van de WHO manual² en deze ook besproken. De conclusie is dat deze manual veel leesbaarder en completer is dan voorgaande versies. De werkgroep adviseert de procedures uit deze manual te volgen bij het uitvoeren van een semenanalyse. Er wordt in 2011 nog een advies verwacht vanuit ESHRE, waarna de werkgroep een definitief standpunt zal innemen.

Trainingen

De ESHRE cursus "basic semen analysis" werd ook in 2010 tweemaal gegeven in Nijmegen, onder supervi-

sie van de werkgroep semen. Inmiddels is deze cursus toegevoegd als verplicht onderdeel van het curriculum van de klinisch embryoloog in opleiding (KEIO). De werkgroep gaat proberen de cursus ook onder de aandacht te brengen van het curriculum van de klinisch chemicus in opleiding, waardoor het mogelijk wordt om periodiek een cursus te organiseren die specifiek gericht is op deze academische doelgroepen.

Kwaliteitsbewaking

Het bestuur van de sectie semen van SKML heeft zitting in de werkgroep. In 2010 heeft deze sectie een aantal verbeteringen aangebracht in de rapportage van de rondzendingen. De lay out van de rapportage is verbeterd; in de grafieken is nu in kleur de eigen waarde van een deelnemend laboratorium zichtbaar. Verder is afgesproken om de rapportage binnen 10 dagen na sluiting van de enquête beschikbaar te hebben. Dit is mede te realiseren doordat verschillende invoerparameters werden vereenvoudigd. Een verdere verbetering valt te behalen door bij deelnemers aan te dringen op tijdigheid; momenteel wordt de enquête regelmatig nog enkele dagen opengezet omdat deelnemers hun data nog niet hadden aangeleverd.

De afgelopen jaren werden alle IUI en IVF laboratoria bezocht door IGZ in het kader van erkenningen vanuit de WVKL. Bij deze bezoeken ondervonden veel laboratoria problemen met de gebruikte hulpmiddelen, vooral opvangpotjes voor semen. Deze zouden niet voldoen aan de NTA 8070. Het probleem is inmiddels teruggekoppeld naar de commissie kwaliteit van de KLEM. Deze staat op het standpunt dat de NTA bedoeld is voor leveranciers die specifieke hulpmiddelen voor ART maakt en niet voor individuele laboratoria. De laboratoria dienen, zoals gebruikelijk, hun hulpmiddelen te valideren alvorens ze in de routine worden gebruikt. Dat kan door te selecteren op specifieke, kant en klare hulpmiddelen (voorzien van label, CE markering en conform NTA 8070), maar ook door een eigen validatie van niet-specifieke hulpmiddelen.

Benchmark IUI

In 2010 werd een enquête opgesteld door dr. Huub van Ingen met als doel inzicht te krijgen in de resultaten en werkvoorschriften van de laboratoriumfase van IUI. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2011 verwacht.

Platform Beroepenveld Medisch Laboratorium- onderwijs

Het Platform Beroepenveld Medisch Laboratorium-
onderwijs, voortgekomen uit de afzonderlijke onderwijscommissies van alle genoemde verenigingen, is sinds 1995 gezamenlijk de vertegenwoordiger voor het medische beroepenveld en wordt als zodanig dan ook erkend door de laboratoriumopleidingen. In het verslagjaar kwam het platform twee maal plenair bijeen. Een maal werd het overleg over een actueel onderwerp via e-mailcontact gevoerd. Vanuit het platform nemen afgevaardigden deel aan landelijke overlegstructuren in zowel het middelbaar als hoger laboratorium be-

2 WHO laboratory manual for the examination and processing of human semen Fifth edition, 2010; World Health Organization, Department of Reproductive Health and Research

roepsonderwijs. Tevens zijn er nauwe contacten met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen.

Samenstelling

Er zijn geen nieuwe platformleden bij gekomen. Gezien de huidige samenstelling van het platform is dit niet noodzakelijk. De platformleden die vanaf 2011 aftreden zijn verzocht een opvolger te zoeken.

Algemeen

Stageovereenkomsten zijn niet in alle gevallen goed geregeld in verband met de aansprakelijkheid. Hier moet duidelijkheid in gevonden worden.

Middelbaar Laboratorium Onderwijs (MLO)

Bij het middelbaar medisch laboratoriumonderwijs krijgt het platform informatie uit de eerste hand over de twee belangrijkste gremia van het overkoepelende orgaan voor het middelbaar laboratoriumonderwijs.

- Landelijke Adviescommissie Laboratoriumtechniek (LAL), onder auspiciën van VAPRO-Kenniscentrum PMLF. Het platform wordt geïnformeerd door mevrouw Baars over de LAL.
- Paritaire Commissie Beroepsonderwijs-bedrijfsleven: De paritaire commissie bestaat uit een afvaardiging van de scholen en het beroepenveld (procestechniek, fotonica en laboratoria). De taak van de paritaire commissie is een brug te slaan tussen overheid, scholen en het beroepenveld.

Het platform wordt geïnformeerd door dr. Marc Elisen over de Paritaire Commissie.

De overheid schrijft de proeve van bekwaamheid voor maar verplicht tot niets. Als gevolg hiervan kan iedere vorm van examineren, door de resultaten in een competentie-model te brengen, in een proeve van bekwaamheid omgevormd worden. De ROC gaan hun eigen weg en volgen niet de landelijke standaard ontstaan uit de

'pilot' die in Alkmaar en Amsterdam heeft plaatsgevonden. Het PMLF heeft slechts een adviserende en faciliterende rol

Hoger Laboratorium Onderwijs (HLO)

De contacten van het HLO met het beroepenveld zijn zeer slecht. Wederzijdse ondersteuning tussen HLO en ROC's wordt wel gezien. Het platform betreurt het gebrek aan contact met de HBO adviesraad. Deze heeft wel een wettelijke verplichting om met het beroepenveld te overleggen. Door de verzameling van gezichtspunten binnen het platform is het contact van grote waarde.

Er starten steeds meer vormen van onderwijs. Het duaal onderwijs, wat door de zwaarte van werken en studeren weinig aanmeldingen kent, en de "in service"opleiding.

Trends

De onbekendheid van de middelbare scholen met het beroep van laboratoriummedewerker/analist is onveranderd.

Een nieuwe trend in het laboratoriumonderwijs is de BBL, een werk-leer-traject zonder basisopleiding vooraf, dat opleidt tot MBO-niveau 2, 3 of 4.

Het werkveld verandert door de komst van grote automatiseringsstraten. Naast robotisering wordt ook diepgaande specialisatie gesignaleerd. Het werkveld wordt daarmee verdeeld in operators, 24-uurs analisten en vakspecialisten.

De bezuinigingsdruk die door de overheid op de laboratoriumonderzoekskosten wordt ugeoefend heeft zich afgelopen jaar onverminderd voortgezet. Dit leidt in verschillende delen van het land tot pogingen om ziekenhuislaboratoria samen te voegen, dan wel de dienstverlening in te kopen bij commerciële laboratoria. Dit kan leiden tot vershraling van de positie van de analist.